

บทความเรื่อง [When More Trumps Better](#) โดย Evgeny Morozov ใน นสพ. The Wall Street Journal ฉบับวันที่ ๑๕ - ๑๗ มี.ค. ๕๖ วิจารณ์ หนังสือ Big Data

เขียนโดย Victor Mayer-Schonberger & Kenneth Cukier ทำให้ผมรู้จัก Morozov เป็นครั้งที่ ๒ และชื่นชมในความเป็นผู้รอบรู้เรื่อง ICT ของเขา

สาระสำคัญก็คือ บริษัทให้บริการการสื่อสารผ่านอินเทอร์เน็ต อย่าง กูเกิล มีข้อมูลมหาศาลอยู่ในมือ และสามารถนำมาหาความหมายเพื่อใช้ทำนายแนวโน้มต่างๆ ได้ ดังที่ Morozov ขึ้นต้นบทความว่า ในปี ๒๕๕๓ Eric Schmidt ซึ่งตอนนั้นเป็น ซีอีโอ ของ กูเกิล กล่าวว่า ในบริษัทกูเกิล เคยหารือกันว่า ข้อมูลที่มีมากมายที่จะนำมาใช้ทำนายนั้นได้ แต่ก็มองว่าเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย จึงไม่ได้ลงมือทำ

มีนา ประเทศจีนจึงไม่ยอมให้ กูเกิล เข้าไปทำธุรกิจโดยไม่ตกลงกันเรื่องการควบคุมข้อมูล

แม้ กูเกิลจะไม่ทำนายตลาดหุ้น แต่ก็ได้ทำนายแนวโน้มการระบาดของไข้หวัดใหญ่ และการที่กูเกิลสแกนหนังสือหลายล้านเล่ม นำไปสู่สาขาวิชาที่ชื่อว่า “culturomics” และเครื่องมือของ กูเกิล ชื่อ Ngram Viewer ช่วยให้เข้าใจวิวัฒนาการของความหมายของคำ เช่น ประชาธิปไตย เสรีภาพ

ผู้เขียนหนังสือ Big Data ชี้ให้เห็นว่า บริษัทอย่างกูเกิล ที่มีข้อมูลมากมายอยู่ในมือ มีอำนาจมหาศาลที่จะเขย่าโลกในด้านต่างๆ ได้แก่ ธุรกิจ วิทยาศาสตร์ บริการสุขภาพ รัฐบาล การศึกษา เศรษฐกิจ มนุษยธรรม และด้านอื่นๆ ของสังคม

เขายังบอกว่า การใช้ประโยชน์ Big Data มีการทำมาแล้วตั้งแต่ศตวรรษที่ ๑๙ โดย Commodore Maury

โดยตกลงกันให้เรือเดินสมุทรเขียนบอกตำแหน่งเรือและสภาพการเดินเรือใส่ขวดลอยน้ำ ทำเช่นนี้เป็นระยะๆ การแลกเปลี่ยนข้อมูลกันเช่นนี้ ช่วยให้เส้นทางการเดินเรือสั้นลงถึงหนึ่งในสาม

ผู้เขียนหนังสือบอกว่า Big Data ช่วยให้เราพุ่งความสนใจไปที่ความสัมพันธ์ หรือการตอบคำถาม what ไม่ต้องเสียเวลาและยุ่งยากกับการตอบคำถาม why เพราะ big data มันรวมเอาทุกเหตุผลมาตอบเป็นความสัมพันธ์ มองเห็นลู่ทางไปข้างหน้า

แต่ Morozov เถียงว่า วิธีคิดเช่นนี้อาจมีปัญหาในบางกรณี ยกตัวอย่างโรคอ้วน หากผู้บริหารเชื่อวิธีคิดของผู้เขียนหนังสือ

โดยทราบว่าการแก้ปัญหาโรคอ้วนทำโดยเดินหรือเคลื่อนไหวร่างกายมากๆ ก็เลยดำเนินการแจก pedometer หรือเครื่องวัดก้าวเดิน อย่างที่เมืองไทยเราทำกัน โดยระบุว่าเดินให้ได้วันละ ๑๐,๐๐๐ ก้าว โดยลืมไปว่าไม่มีที่ให้คนเดิน

ผมอ่านคำวิจารณ์ทั้งหมดแล้ว เกี่ยวกับ การใช้ Big Data ของทั้งโลก และวิเคราะห์ออกมาเป็นความหมายที่ใช้ได้ทั้งโลก ดูจะหน่อมแน้มไปหน่อย โลกเราประกอบด้วย subculture มากมาย ที่มีบริบทแตกต่างกัน ไม่มีทางที่จะเหมือนแนวนโน้มนโลกรหนึ่งเดียวไปได้

วิจารณ์ พานิช

๑๗ มี.ค. ๕๖

บนเครื่องบิน สายการบิน เอเอ็นเอ จาก โตเกียว กลับกรุงเทพ

คัดลอกจาก <http://www.gotoknow.org/posts/535413>